

Grannar med gröna fingrar

Många medlemmar i vår brf är också trädgårdsodlare

Tibbleängens Trädgårdsförening är granne med brf Ekhammar. Husen på Mullbärsstigen utgör odlingslotternas södra gräns.

Maria Nyberg, som bor på Mullbärsstigen, har haft en egen lott sedan 1973 och har dessutom varit fördelningsansvarig i trädgårdsföreningens styrelse de senaste tio åren.

Lediga lotter

Enligt henne är nästan hälften av alla odlare från brf Ekhammar även om många kommer från andra bostadsrättsföreningar, mest från Tibble förstås.

Maria säger att det finns lediga lotter tillgängliga för

Man odlar blommor, grönsaker, potatis. Vad man vill, säger **Maria Nyberg** som fördelar lotterna i Trädgårdsföreningen. Ring **08-581 741 49** om du vill ha en lott.

Odlingslotterna bakom husen på Mullbärsstigen är ett litet Paradis. Tibbleängen är en oas för njutning, samvaro och avkoppling.

uthyrning till dem som vill börja odla till våren, det är bara att ringa henne.

Avkoppling

Kolonilottsverksamhet har en stark tradition i vårt land men har ändrat inriktning. Idag skaffar man inte en lott för att dryga ut hushållskassan så som det var förut.

Idag tycker många odlare att det är en fantastisk fritidssysselsättning och en fin avkoppling.

– Man har en anledning att gå ut och röra sig i den friska luften. En plats att gå till och vara på, vad man nu än gör där, säger Maria. Hon menar att man odlar där så klart, men det är inte växterna som är huvudsaken även om man ofta lyckas odla fram en del.

Resa sig från datorn

Man har helt enkelt goda skäl att resa sig upp och gå från datorn. Att använda den egna kroppen för arbetet oavsett vädret.

För är det kallt och blåsigt blir man varm av att jobba. Och under varma soliga sommark dagar kan det vara påfrestande att bara sitta i solen. Men om man rör sig svettas man och

FOTON: DAGMAR ZITKOVA

det blir svalkande. Maria brukar höstgräva en del av de lotter som ingen odlade på för att få en extra motion. Då kan man unna sig god mat utan att extrakilona fastnar runt midjan, fast det är ingen fara för Maria eftersom hon är aktiv även i övrigt och motionerar mycket.

Dagmar Zitkova

Ur Innehållet

- Så ska vi vårda våra träd s 2-3
- Alla ska trivas i tvättstugan s 4
- Ludd i torktummlaren s 4
- Så tvättade man sina kläder förr i tiden s 5
- Styrelsen höll informationsmöte om budgeten s 6
- Brf Ekhammar har ny hemsida s 7
- Öppettider på kontoret under jul s 7
- Line-dansen s 7
- Så brukar vi fira Lucia s 8

Så ska vi vårda våra träd

Föreningen har låtit en trädvårdskonsult upprätta en trädvårdsplan

Trädvårdskonsulten Christian Lindroos från HSB:s tekniska förvaltning, avdelning Mark, har fått i uppdrag att ta fram en trädvårdsplan för vår förening.

Christian Lindroos har inspekterat vart och ett av träden och varje träd har fått ett eget inventarienummer. Det är därför de små gula nummerlapparna sitter på trädens stammar.

I februari i år blev planen klar och en mängd olika åtgärder finns presenterade där. Meningen är att träden ska bli ännu friskare och vackrare.

Skänker glädje

När vi har tagit hand om våra träd på ett bra sätt ska träden må bra och skänka oss mycket glädje i vardagen. En del av de åtgärder som vi nu ska genomföra har som uppgift att se till att också våra barn ska få vackra träd när de flyttar hit efter oss om några decennier.

– Jag är glad att jag kan konstatera att över lag mår de flesta av era träd bra, säger Christian Lindroos när

FOTON: DAGMAR ZITKOVA

Alla träd i föreningen har inventerats och fått egna inventarienummer. Varje träd ska få en egen, anpassad vård.

Ekbladet söker upp honom för kommentarer, men tilläger samtidigt:

Kräver insats

– Många av träden behöver en trädvårdsinsats. Av olika anledningar.

– Till exempel har en del av dem för tät och för stor krona, flertalet har dåligt med utrymme och en del är skadade. Därför har jag föreslagit vad vart och ett av träden behöver för behandling för att må ännu bättre. För att ni i föreningen skall

kunna utföra trädvårdsarbetena etappvis har jag gjort en prioriteringslista. Tanken är att ni ska kunna anpassa arbeten efter de förhållanden som råder hos er när det gäller träden, säger Christian Lindroos.

Vår bostadsrättsförening har två alléer. En allé med oxlar, som finns i centrum

längs fotbollsplanen bakom tvättstugan, och en allé med lönnar i ytterområdet mot grönområdet bakom gymnasiet. Båda alléernas träd har blivit för stora, står för tätt samt en del av träden är ganska grovt skadade. Christian Lindroos föreslår radikala åtgärder för dem.

Vartannat träd bort

– Vartannat träd i bägge alléerna bör tas bort så att de som blir kvar får mer utrymme. Kvarvarande träd bör kronreduceras eftersom kronorna har blivit för stora.

På sikt bör nya träd planteras på de platser där träden tagits bort. När dessa har etablerat sig bör resterande del av den ”gamla” allén avverkas. På sikt byter man ut alla träd i allén. Men välj mindre träd, alléerna står för nära husen, uppmanar trädkonsulten.

Dagmar Zitkova

Prioritetsordning för arbeten

- Avverka alla döende träd samt fräsa bort stubbar och plantera ett nytt träd för varje fällt träd.
- Avverka vartannat träd i alléerna samt fräsa bort stubbar, kvarvarande träd bör kronreduceras.
- Utföra uppbyggnadsbeskränning på alla nyplanterade träd.
- Följa trädvårdsplanen gällande träden på gårdarna.
- På sikt byta ut alla träd i alléerna, det vill säga plantera nya lämpligare trädsorter där, eftersom alléerna står för nära fastigheterna.

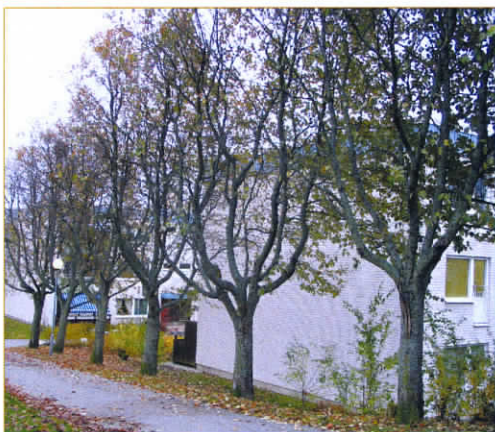
Det är svårt att välja om träden är som vackrast på våren när de blommar eller i sina färgspråkande dräkter på hösten.

Det är trevligt med grön utsikt från fönstren, så på ställen där träden tagits bort ska nya planteras.

Christian Lindroos rekommenderar oss att välja mindre trädslag i denna allé när vi senare ska föryngra den. Träden står för nära husen.

Denna allés träd är för stora för att kunna stå så här tätt. Trädkonsultens förslag är att ta bort vart annat träd och sätta dit unga träd istället.

FOTON: DAGMAR ZITKOVA

Våra björkar mår bra och är friska. De skänker oss en härlig skugga under varma sommark dagar så det är ett nöje att ta en avkopplande paus på bänken under.

Åtgärder som ska göras

Standard trädvård

– Torra, sjuka, farliga, svaga, korsande, skavande och felplacerade grenar avlägsnas. Så kallade grentappar tas bort utanför så kallad övervallningsved (grenar som är tjockare än 10 cm bör inte beskäras).

Avlastning

– Genom att avlägsna och korta mindre grenar kan delar av eller hela trädkronor avlastas. Beskärning minskar riskerna med trädet då man minskar vindfång och tyngd och därmed belastningen på de svaga punkterna.

Kronreducering

– Genom beskärning krymper hela trädkronan utan att förlora naturlig form och utan att tillfoga trädet stora sårstyr. Metoden innebär ett relativt stort ingrepp på trädet och bör endast utföras av yrkeskunniga inom området trädvård.

Kronstabilisering

– Två eller flera delar av trädets krona förankras i varandra i syfte att ge stöd i kronan och göra den stabila. För träd som på ett naturligt sett utvecklat strukturella svagheter (t.ex. dubbla stammar med invuxen bark och spetsiga grenvinklar) kan stabilisering vara ett alternativ till hård beskärning eller fällning.

Ståndortsförbättring

– Ståndort är en specifik växtplats och den kan förbättras på olika sätt. Om ett träd står i gräsyta hålls en ring runt stammen fri från både gräs och ogräs vilket förbättrar trädets förutsättningar för en god etablering. Rotsystemet behöver inte konkurrera om näring. Träd i hård jordytta får den uppluckrad för att tillföra vatten och luft till rötterna.

Uppbyggnadsbeskärning

– Unga nyplanterade träd beskärns efter etablering i uppbyggande syfte, dvs. trädets grenarkitektur förbättras. Denna försiktiga korrigerande av kronan bör göras årligen under ca 10 år.

Uppstamning

– Man lyfter kronan något genom att avlägsna några grenar i kronans nedre del.

Mulching

– En gräs och ogräsfri yta runt trädstammen täcks av barkflis, i vanligaste fall brukar denna yta vara ca 1 m i diameter runt stammen.

Alla ska trivas i tvättstugan

Allmän ordning och att följa tvättanvisningar räcker långt

Doris Gåvefeldt, Björnbärsstigen 8, har vänt sig till redaktionen. Hon tycker att det är tråkigt att grannarna ibland tar så lätt på ordningen i tvättstugorna. Doris undrar om det beror på att det finns så många nyinflyttade som behöver en genomgång, både av maskinerna och hur de används men även hur man gör rent efter sig på ett bra sätt.

Kan lokalvård

Doris påpekar att hon faktiskt kan det här eftersom hon både har arbetat som lokalvårdare och fått en ordentlig utbildning i hur

städningen kan göras enkelt och bra. Hon erbjuder sig att hjälpa till. De som vill kan få en tvättstugerunda, både enskilt och i grupp.

Städredskap

– Ska städningen bli bra måste man ha bra städredskap. Inga klumpiga runda moppar som äldre människor eller de med reumatism kan ha svårt att krama vattent ur. Det ska vara rejäla sopborstar med långt skaft så att man når överallt ordentligt, säger Doris.

– Och framför allt ska man inte glömma att tvätta städtrasor efter använd-

ningen. Hur roligt är det att städa med smutsig, på gränsen till äcklig, trasa frågar Doris.

Härnadan har hon samlat ett antal tvättråd:

SORTERA TVÄTTEN HEMMA

Om man sorterar tvätten redan hemma blir det mer hygieniskt för alla.

TÖM FICKORNA

Jag har hittat både smycken och skruvar i tumlaren!

FÄRGA INTE I MASKINERNA

Maskinen kan förstöras om du färgar kläderna i den.

AKTA TVÄTT MED FJÄDER I

Fjädrar kan täppa till maskinen så det är bättre att använda grovtvätt.

RENGÖR FILTRET

Jag har varit med om att en

granne inte visste var filtret sitter, genomgång behövs.

KONTROLERA TIDEN

Det har hänt att en granne har tagit fel på dag.

Lena Nilsson håller med henne:

– Doris är nog inte den enda som blir irriterad på dem som tvättar utan att markera på bokningslistan. Det hände mig en gång i somras, jag hade bokad och medan jag var hemma och hämtade tvätten hade en annan kvinna ”tjuvat” mina maskiner.

Almanackan i tvättstugan har Doris satt upp.

Lena och Dagmar

Ordningsregler för tvättstugorna

- Man bokar sin tvättid på bokningstavlorna vid respektive tvättstuga. Lägg låset i parkeringsraden om du inte bokar.
- Det finns maskiner för snabbtvätt, grovtvätt och fintvätt. Några av tvättstugorna går att låsa när man har tvätten där.
- Det är inte tillåtet att på en och samma gång teckna sig för två eller flera tvättpass. Man ska förbruka sitt tvättpass och först därefter anteckna sig för ytterligare ett pass – om det finns ledigt.
- Har man bokat sig för ett tvättpass och inte påbörjat tvättningen senast en timme in på tvättpasset – har man förbrukat sin rätt till det tvättpasset. Annan boende har då rätt att utnyttja tvättpasset.
- Det är användarens ansvar att se till att lokalerna och maskinerna rengörs efter användningen samt att utrustningen används aktsamt för att undvika skador som skulle kunna orsaka onödiga kostnader.
- Fönstren ska stängas när man lämnar tvättstugan.

Felanmälan

Felanmälan på maskiner görs på telefon 08-578 77 550 till HSB Mark- och servicesektion, må – to kl 8-15, fre kl 8-13, övrig tid gäller telefonsvarare. Vid mycket akuta händelser efter expeditionstid samt helger gäller telefon 08-695 00 00.

Ludd i torktummlaren

Vanlig anledning till grannosämja

Ludd i torktummlaren är en av de vanligaste orsakerna till osämja bland grannarna. Tidningen Metro skrev nyligen att det kan man utläsa ur de anmälningar som Stockholmspolisen har fått in.

Det är självklart att ingen tycker om att komma till en tvättstuga och börja sitt tvättpass med att städa efter den som varit där innan.

Enligt Stockholmspolisen är överskriden tvättid eller överbokning andra mycket vanliga orsaker till att folk bråkar i tvättstugan. Enligt P-O Bogren från Hyresgästföreningen i Stockholm, som tidningen Metro har pratat med, bråkar grannarna om allt möjligt. Men med tvättstugan är det nog mycket speciellt, säger han.

Doris Gävefeldt bekräftar att hon många gånger är tvungen att börja sitt tvättpass med att städa efter den som haft sitt tvättpass före henne.

Hon har tagit bild på torktummlarens behållare. Det fanns väldigt mycket ludd där.

Dagmar

Så här mycket ludd hittade Doris Gävefeldt i torktummlarens uppsamlare när hon skulle tumla sin tvätt. Hon fick börja med att göra rent först.

Tvättbestyr i Hälsingland år 1932

DET VAR EN SOLIG OCH BLÅSIG DAG första dagarna i maj i södra Hälsingland. Johan hade lovat att hjälpa sin moder med tvätten och även om han bara var 10 år och liten till växten, så utförde han ofta en vuxen mans sysslor. Han bad sin lärarinna om lov från skolan den dag som tvätten skulle ske, och det mötte inga hinder.

TILL BONDGÅRDEN FANNS även en damm och i närheten av dammen en trösklada med

ett stort vattenhjul som i sin tur drev en linskäkt och en stor stock som lyftes upp och med stor kraft slog mot en plan stenhäll där man kunde ”bråka” linet. I närheten av dammen var en pannmur placerad och den fyllde Johan med vatten som han hämtade från dammen och efter ett tiotal hinkar var pannmuren fylld.

NÄSTA MOMENT VAR ATT HÄMTA VED från vedboden och göra eld under pannmuren. Johan fick skynda sig, för om en timme skulle dom båda tvätterskorna komma och då skulle vattnet vara kokhett i pannmuren. Det var ofta så, att två kvinnor tvättade tillsammans när den stora vårtvätten skulle ske. Dels kunde man hjälpas åt vid tyngre lyft och dessutom ha mental samvaro med varandra. Johans moder Signe, hade valt att tvätta tillsammans med grannfrun Karin, ty de trivdes alltid bra tillsammans.

SIGNES FAMILJ BESTOD AV maken Elov samt de sex barnen i ålder från fyra år

”Tvätten fladdrade som lärkvingar i den muntra vårblåsten en tvätt dag i Hälsingland år 1932”, skriver Uno Hedblom i sin kåseri.

och upp till femton år. Någon form av tvättstuga som man kunde anlita, det fanns inte i Signes hemby, så att på vintern brukade hon värma vatten i diskbaljan, som hon ställde på spisen och tvättade upp intimare kläder i. Var och en kan ju förstå att efter en lång vinter så fanns det mycket tvätt att ta hand om. Baljorna som Signe och Karin tvättade i var placerade på en bänk och man skrubbade tvätten ren på en stötbräda, men en stor klick såpa behövdes ju också förstås.

KVINNORNA STOD SKULDRA VID SKULDRA när de tvättade och när de berättade intimare saker för varandra så talade de lågmält så att Johan inte skulle höra vad de sade. Johans nästa uppdrag var nu att sätta upp klädstretch på lämpliga ställen. Det behövdes åtskilliga meter för att få plats med all den tvätt som de båda kvinnorna hade presterat. Lakanen och den övriga tvätten ”fladdrade som lärkvingar” i den ”muntra” vårblåsten.

Uno Hedblom
2005-11-20

Höstmötet presenterade budgeten

Den 22 november samlades medlemmarna för informationsmöte

Tisdagen den 22 november höll vår bostadsrättsförening ett informationsmöte för medlemmarna.

Ingen avgiftshöjning

Den största och viktigaste frågan som togs upp på mötet var nästa års budget. Stig Näslund gjorde en mycket detaljerad översikt av budgetens alla viktiga punkter. Både på kostnads- och intäktsidan.

Stig poängterade att han var extra glad att han kunde berätta att styrelsen föreslår en oförändrad avgift för nästa år eftersom budgeten är välbalanserad och det finns ett bra utrymme för alla nödvändiga utgifter. Detta även med tanke på att föreningen ska göra en anpassning av avsättningen till den yttre underhållsfonden.

– Det är bra att vi kan bygga upp en bra buffert för yttre underhåll av våra fastigheter, sa Stig Näslund.

Bastu

Nästa punkt som väckte ett livligt intresse från de närvarande på mötet, var föreningens bastu. Leif Gustafsson informerade om att bastun är i dåligt skick samt att styrelsen måste bestämma vilka åtgärder som ska genomföras.

Leif berättade att han hade gjort en enkätundersökning bland medlemmarna. Där uppmanade han alla som vill ha bastu kvar att de skulle anmäla

detta på en svarskupong och lämna över till styrelsen. Hittills har han fått ett trettiotal svar.

– Nu kommer vi att gå vidare med det här, sa Leif Gustafsson, som informerade om att alla som har anmält sitt intresse kommer att bjudas in till ett möte om bastufrågan. Vi måste hitta ett bra sätt att driva bastun på.

– Ett alternativ är till exempel att bilda en förening direkt underställd styrelsen som skulle ansvara för bastun. Det är viktigt att en sådan anläggning hålls i bra skick samt att driftskostnaden sköts på rätt sätt, sa Leif Gustafsson.

Trädvårdsplan

Trädvårdsplan var en egen informationspunkt på dagordningen. Leif Gustafsson informerade om att styrelsen kommer att verkställa de åtgärder som föreslås i planen. Han underströk att det i första hand gäller att förnygra föreningens trädbestånd. De träd som ska tas bort på grund av att de är dåliga ska ersättas med nya. Kanske inte direkt vid borttagningen men snarast möjligt, till exempel våren därefter. Ett antal ersättningsträd kommer att planteras utanför Björnbärsstigen 8 redan till våren.

Elmätare

Ordföranden Christer Hellström informerade om hur övergången till individuella

Många intressanta frågor och synpunkter kom medlemmarna med vid debatten. Gustav Varga, sekreterare i styrelsen anteckar.

elmätare hade gått. Bland annat kunde han konstatera att alla de mätare som han har kontrollerat varit helt utan fel. Det vill säga alla mätare går till rätt lägenhet.

Eftersom han inte hittade ett enda fel, avbröt han kontrollen. Christer Hellström uppmanar samtidigt medlemmarna att höra av sig till honom om det mot förmodan ändå skulle visa sig bli fel någonstans.

Nya stadgar

I våras hade vi en extra medlemsstämma. Där klubade vi igenom de av lagen föreskrivna nya stadgarna för vår bostadsrättsförening.

Därefter skickade styrelsen de nya stadgarna till Patent- och registreringsverket för godkännande. Ärendet har nu blivit behandlat av Patent- och registreringsverket vilket betyder att de nya stadgarna gäller.

Parkeringsplatser

Mötets sista punkt, övriga frågor, föranledde en engagerad debatt där många intressanta synpunkter kom fram.

En av dessa frågor gällde parkeringsplatserna. Styrelsen informerade om att de redan jobbar på ett nytt förslag för att komma fram till en bättre lösning.

Från mötet refererar Dagmar Zitkova

Ordföranden Christer Hellström berättade om utfallet av elmätarkontrollen och uppgav att han avbryter ytterligare kontroller eftersom han inte hittade ett enda fel. Samtidigt uppmanade han alla att höra av sig i fall de skulle upptäcka något.

FOTON: DAGMAR ZITKOVA

Nytt om Line-dansen

Så här roligt har damerna varje onsdag kl. 19 i kvarterslokalen. Här är det bland annat Anita, Anneli och Britta som dansar under Gottfred Schmidt ledning.

De har dansat flera år nu och börjar få en viss rutin.....men man lär sig hela tiden nya saker, säger Britta Sundberg, min granne. Det finns plats för fler deltagare, gammal som ung, nybörjare som rutinerad. Var med, det är kravlöst och gratis.

Lena

FOTO: LINE-DANCE

FOTON: DAGMAR ZITKOVA

Lars Wallsten, HSB:s representant i styrelsen och förvaltaren på Tibblekontoret uppmanar alla att vara återhållsamma med att ringa journumret för fel som inte utgör en överhängande fara och kräver omedelbar åtgärd, som t.ex. en stor vattenläcka eller brand. Ring numret till felanmälan om du behöver hjälp med vanliga saker som avloppsrensning, packbyten på kranar osv. Är det något fel på t.ex. TVn eller värmen, prata först med din granne. Det kan ju vara något gemensamt fel.

Information från HSB-kontoret

KONTORET ÄR ÖPPET

Månd – Torsd

09.00-11.30 och 13.00-15.00

Fred 09.00-12.00

KONTORET ÖPPET UNDER JULEN

Kontorets öppettider under julhelgerna: Fredag 23 dec kl 9-12. Veckan mellan jul och nyår gäller ordinarie tider.

Torsdag 5 jan stänger kontoret kl 12.

KVÄLLSÖPPET: Torsdagar

Telefon: 08-581 744 35

Besöksadress: Tibble torg 3

Felanmälan: 08-578 77 550

Anmälan av akuta ärenden

telefon: 08-695 00 00

Brf Ekhammar har en ny hemsida på Internet

Den ligger under HSB:s hemsida och du surfar dit genom att skriva www.hsb.se

När du har kommit in på HSB:s introduktionssida ser du en menyrad högst upp i fönstret. Du pekar (eller klickar) med markören på "Kontakt". Då rullas en lista ner ur vilken du väljer att klicka på "Bostadsrättsföreningar". Därefter visas en rad med bokstäver. När du har klickat på "E" får du fram en lista på föreningar där också Ekhammar finns med. När du har klickat på vårt namn kommer du till vår förenings inledningssida. Har du synpunkter, idéer och önskemål om hemsidan mejla dem till **Dagmar Zitkova** på e-mail: zitek@bredband.net

Redaktionen för EkBladet

- **DAGMAR ZITKOVA** är redaktör och representerar styrelsen. Hon skriver, fotograferar och tar hand om Ekbladets layout. Frågor till Dagmar mejlar du på: zitek@bredband.net
- **LENA NILSSON** är redaktör, gör research, skriver och fotograferar. Lena håller i tryckerikontakten. Frågor till Lena kan du mejla på: tvillingen@bredband.net
- **UNO HEDBLOM** är redaktör, skriver och fotograferar. Frågor till Uno kan du ringa på telefon: 08-581 724 52

Lena

Uno

Dagmar

Kom och fira Lucia

Stämningsfullt när det är Luciadags

Så här såg det ut häromåret när fritidskommittén anordnade Luciafirande i kvarterslokalen på Mullbärstigen.

De två tomtenissarna Jenny och Maria hade mycket att stå i. Vilken tur att de hade en äkta Lucia till hands. Nämligen Fanny. Annars hade det nog inte gått.

Att gå i Luciatåg, tända adventsljus, sälja lotter och

hjälpa fritidskommittén att servera lussebullar och pepparkakor till kaffet.

Vem blir Lucia och tomtenisse i år?

Kom när det blir dags att öva jul- och adventsånger och pröva på att gå i Luciatåg. Då kan ni utse årets Lucia, tomtenissar och pepparkaksgubbar.

Vi ses i kvarterslokalen på Mullbärsstigen.

Hjärtligt välkomna till årets Lucia den 11 december kl 15.00 i festlokalen

Fina priser i lotteriet, gott fikabröd, julig stämning!

Alla barn är välkomna att vara med på övningar av jul- sångerna. Ring till **Inger Jönsson** i fritidskommittén 08-851 656 03 och fråga efter mer information. Det blir flera övningstillfällen, schemat hänger i trapphusen.

Text och foto:
Dagmar Zitkova

Så här trevligt hade vi på Lucia häromåret